

<div>شنبه ۲۳ فروردین ۱۴۰۴ - ۱۳ شوال ۱۴۴۶ - ۱۲ آوریل ۲۰۲۵ - شماره ۲۷۸۵ - پیاپی ۴۱۰۳</div>
منعت معدن تجارت
<div> <div><div>مشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه منعت معدن تجارت www.smtnews.ir/about.html</div></div></div> <div> <div><div>صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «منعت»</div></div></div> <div> <div><div>مدیرمسئول: عاطفه خسروی</div></div></div> <div> <div><div>سازمان آگهی‌ها: ۸۸۱۰۵۲۸۸ - ۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶</div> <div>ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmail.com</div> <div>تلفن: ۸۲۱۹۰ (داخلی - ۱۰۸)</div> <div>توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۱۰۵۲۸۸</div> <div>تهران، خیابان قائم مقام فرهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۲۸۱</div> <div>روابط عمومی: pr@smtnews.ir</div> <div>چاپخانه: صمیم</div> <div>www.smtnews.ir</div> <div>telegram.me/smtnews</div> <div>instagram.com/smtnews</div> <div>tozi.smtnews@gmail.com</div> <div>http://etiaa.com/smtnews</div> <div>https://ble.ir/smtnews</div></div></div> <div> <div><div>عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی</div> <div>عضو انجمن مدیران رسانه</div> <div>عضو تعاونی مطبوعات</div></div></div>
یادداشت

سیدامیر سیاح، **کارشناس اقتصادی**؛ نام‌گذاری امسال بسیار هوشمندانه بود، چرا که «سرمایه‌گذاری برای تولید»، هم شامل شعارهای سال‌های قبل می‌شود و هم مشکلات اساسی اقتصاد ایران نظیر تورم، بیکاری، رشد، جهش‌های ارزی و… را به‌طور ریشه‌ای حل می‌کند. دهه‌ها سال سیاست‌پژوهی و تجربه سیاست‌گذاری و آزمون و خطا، مسیر تحقق شعار امسال را برای هر سه قوه روشن کرده و نشان

وظایف مجلس شورای اسلامی

۱. **نظارت بر اجرای موثر قوانین مصوب سال‌های گذشته**

نظارت بر همه قوانین، به‌خصوص ۵ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴، برنامه هفتم پیشرفت، تسهیل صدور مجوزها، پایانه‌های فروشگاهی و تأمین مالی تولید. اجرای مؤثر این ۵ قانون می‌تواند زمینه جهش اقتصاد ایران را فراهم کند.

۲. **تصویب فوری دو قانون مهم بر زمین مانده:**

تصویب دو قانون تنظیم‌گر و کلیدی «مالیات بر عایدی سرمایه و مالیات بر مجموع درآمد اشخاص (PIT & CGT)» ماه‌ها در دولت و مجلس معطل مانده است.

این دو قانون کلیدی باید در اسرع وقت تصویب و بر اجرای مؤثر آن نظارت شود، تا سوداگری‌های نامولد نظیر خرید و فروش زمین و ارز و طلا و خودرو و مسکن، سودآوری چندانی نداشته باشند و مسکن و خودرو و طلا صرفاً به کالاهای مصرفی تبدیل شوند و سرمایه‌گذاری در آنها هرگز نصرفد.

وظایف قوه قضاییه

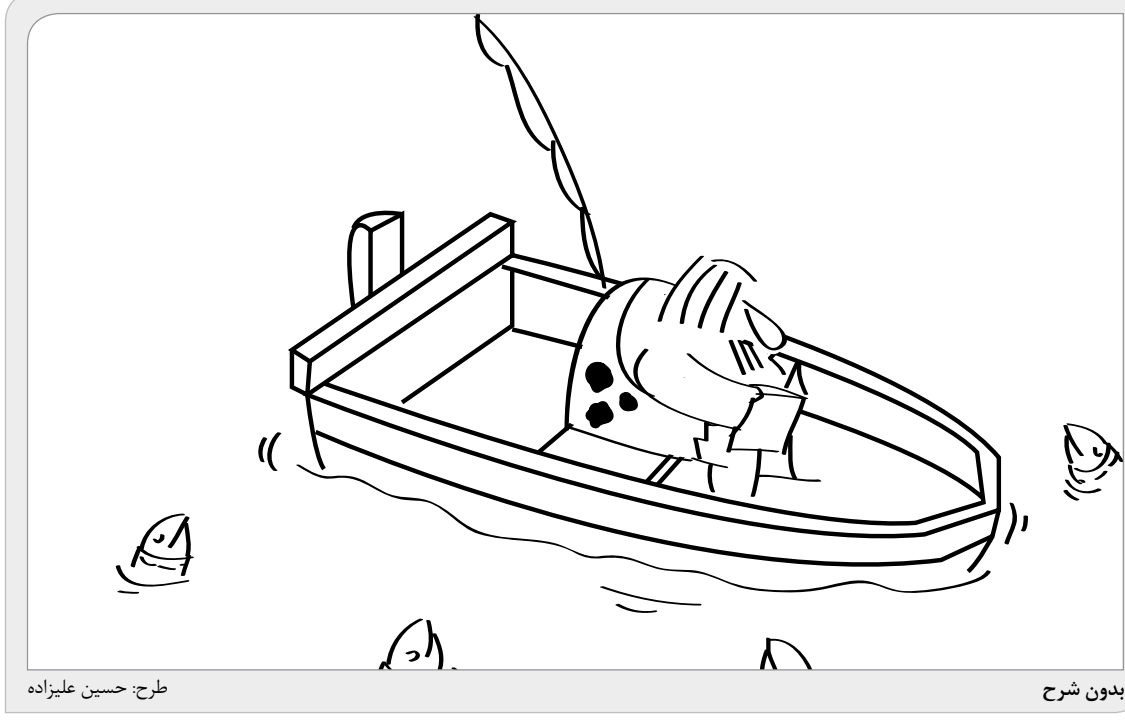
۱. **ارتقای تضمین حقوق مالکیت و امنیت سرمایه‌گذاری**
متأسفانه ضمانت‌های پایین حقوق مالکیت در ایران باعث شده انواع کلاهبرداری و عدم ایفای تعهدات در قراردادهای زیاد شود و این وضع ناهنجار، سرمایه‌گذاری در ایران را از جذابیت انداخته است. خوشبختانه ریاست محترم قوه قضاییه فروردین سال گذشته در سند تعالی و تحول قوه، برای پیشگیری از وقوع انواع کلاهبرداری‌ها و جرایم مالی و اقتصادی و ارتقا و کارآمدسازی محاکم و دادسراها دستورات بسیار مفید و مؤثری صادر فرموده‌اند که اجرای آنها می‌تواند هم رضایت خاطر شهروندان را به‌شدت بالا ببرد، هم ضمانت حقوق مالکیت و امنیت اقتصادی در ایران را جهش دهد و هم اقتصاد ایران را برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی بسیار جذاب کند.

۲. **نظارت بر اجرای قوانین و مقررات و برخورد با ترک فعل‌ها**
کارآفرینان و سرمایه‌گذاران ایرانی همیشه از اجرا نشدن احکام قانونی و مقررات لازم‌الاجرا توسط دستگاه‌های اجرایی گلایه داشته‌اند. این ترک فعل‌ها و فراموشی اجرای قوانین و مقررات، شهروندان اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی را از حقوق خود محروم کرده است.

قوه قضاییه می‌تواند و باید در اجرای فرامین رهبر معظم انقلاب، قوانین کشور و سند تحول قوه قضاییه، ترک فعل‌ها را مورد پیگرد قرار دهد و باعث شود ضمانت اجرایی قوانین بالا برود و حقوق شهروندان و سرمایه‌گذاران به‌طور مؤثری ادا شود. این بلندترین گام در ایجاد امنیت اقتصادی، حاکمیت قانون و زمینه‌سازی برای رشد و جهش سرمایه‌گذاری است و می‌تواند و باید همین امسال برداشته شود تا بعد از ۱۵ سال از نام‌گذاری‌های اقتصادی، در امسال تحقق مؤثر شعار سال را همه در معیشت و رضایت خاطر خانواده و اطرافیان خود احساس کنند.

با وجود این راهکارهای روشن و ضرورت بهبود شرایط معیشتی، تعلل و کوتاهی در تحقق شعار امسال، واقعا منصفانه نیست.

کارتون روز

بدون شرح
طرح: حسین عزیزاده

یادداشت

ماموریت ملی با پشتوانه قانون اساسی

نام‌گذاری سال ۱۴۰۴ به عنوان «سرمایه‌گذاری برای تولید» از سوی مقام معظم رهبری توجه بسیاری را به نقش تعیین‌کننده ورود نقدینگی به بخش‌های مولد جلب کرده است. اینکه چرا چنین رویکردی اهمیت دارد، تنها به مباحث اقتصادی متداول محدود نمی‌شود، بلکه مبانی حقوقی و قانونی مستحکمی دارد که در متن قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مستتر است. در این قانون، اصولی وجود دارد که با تأکید بر پیشرفت ملی، عدالت اجتماعی و ضرورت خودکفایی کشور، مسیر حرکت سرمایه‌ها به سمت فعالیت‌های تولیدی را هموار می‌سازد.

یکی از این اصول، اصل سوم قانون اساسی است که دولت را مکلف می‌کند با برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری مؤثر، در جهت تحقق خودکفایی در زمینه‌های علمی، صنعتی و کشاورزی اقدام کند. نیاز به گسترش واحدهای تولیدی در حوزه‌های یادشده، بدون جذب سرمایه و تخصیص درست آن، عملی نخواهد بود. بدین ترتیب، هر اندازه رویکرد دولت به ایجاد زیرساخت‌های حمایتی از سرمایه‌گذاران جدی‌تر باشد، دستیابی به این خودکفایی نیز تسهیل خواهد شد.

در کنار این اصل، اصل چهل‌وسوم قانون اساسی بر ضرورت تأمین شرایط کار و اشتغال کامل تأکید دارد و همچنین به رفع سلطه اقتصادی بیگانگان نیز اشاره می‌کند. منطقی که این اصل ارائه می‌دهد، آن است که ایجاد اشتغال پایدار و استقلال اقتصادی در گرو تقویت تولید داخلی است و این تقویت، نیازمند سرمایه‌گذاری در حوزه‌هایی است که بتوانند با افزایش بهره‌وری و کاهش وابستگی، بنیه اقتصادی کشور را محکم‌تر کنند. چنین فضایی نه‌تنها فرصت فعالیت اقتصادی سالم ایجاد می‌کند، بلکه انگیزه‌های خارجی را برای شراکت در بازار داخلی ایران تقویت می‌کند، مشروط بر آنکه امنیت سرمایه‌گذاران تضمین شود.

در اصل ۴۴، نگاه کلان‌تری به ساختار اقتصادی وجود دارد. این اصل، اقتصاد را به سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی تقسیم می‌کند و با سیاست‌های کلی ابلاغی مربوط به آن، بخش خصوصی و تعاونی در جایگاهی قرار می‌گیرند که می‌توانند فعالیت‌های تولیدی را در بسیاری از حوزه‌ها برعهده گیرند. این چارچوب نه‌تنها مشروعیت و رسمیت حقوقی سرمایه‌گذاری غیردولتی را تضمین می‌کند، بلکه زمینه‌ای فراهم می‌سازد تا دولت با نظارت و تنظیم مقررات، تصدی‌گری خود را کاهش دهد و در عوض، فضا را برای ورود سرمایه‌گذاران باز کند.

از سوی دیگر، در موضوع تضمین امنیت اقتصادی و دفاع از حقوق سرمایه‌گذاران، اصل یکصد و پنجاه‌وشم نقش برجسته‌ای دارد. بر مبنای این اصل، قوه قضاییه مسئول احیای حقوق عامه است و باید به تظلمات اقتصادی نیز رسیدگی کند. اگر ساختار قضایی قضایی عادلانه و کارآمد برای حل‌وفصل اختلافات اقتصادی فراهم کند و در برابر فساد و رانت نیز بایستد، اعتماد سرمایه‌گذاران به ساختار حقوقی کشور افزایش خواهد یافت. واضح است که بدون این پشتوانه قضایی و اطمینان از حفظ حقوق مالکیت، بسیاری از سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی از ورود به حوزه تولید منصرف خواهند شد.

همین نگاه از زاویه عدالت توزیعی نیز در اصل چهل‌وهشتم مورد توجه قرار گرفته است. این اصل، دولت را مکلف می‌کند که از تبعیض در توزیع درآمدها و امکانات میان مناطق مختلف کشور جلوگیری نماید. برداشتی که می‌توان از این اصل داشت آن است که حمایت‌های دولتی برای توسعه متوازن، نه‌تنها مربوط به اجرای طرح‌های عمرانی است، بلکه باید معطوف به ایجاد بسته‌های تشویقی جهت سرمایه‌گذاری در مناطق محروم یا کمتر توسعه‌یافته نیز باشد. با این شیوه، تولید و اشتغال از چارچوب مناطق صنعتی محدود و برخوردار فراتر رفته و فرصت‌های اقتصادی در سراسر کشور توزیع می‌شود. برآیند منطقی‌ی اصول یادشده از قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، این پیام را منتقل می‌کند که الزام به جذب، هدایت و تضمین امنیت سرمایه، نه صرفاً یک اقدام صلاحیتی موقت، بلکه بخشی از مفاهیم کلان قانون اساسی است. چشم‌اندازی که در این ميثاق ملی ترسیم شده، مسیر را برای سیاست‌گذاران هموار می‌کند تا از طریق تدوین و اجرای قوانین حمایتی، رفع موانع اداری و قضایی، و گسترش فرهنگ تولید، شرایط را برای مشارکت فعال سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی آماده سازند. در نهایت، نام‌گذاری سال ۱۴۰۴ به عنوان «سال سرمایه‌گذاری برای تولید»، دقیقاً بر همین شالوده‌های قانونی و مفاهیم بنیادین اقتصادی مبتنی است. هر اندازه دولت و سایر قوا در اجرای اصول قانون اساسی جدیت به خرج دهند، می‌توان امید داشت که زمینه لازم برای رشد ظرفیت‌های تولیدی، افزایش اشتغال، کاهش فاصله طبقاتی و حرکت بیشتر به سمت عدالت فرآگیر فراهم شود. دستیابی به چنین وضعیتی، نیازمند همکاری همه ارکان نظام و ایجاد فضای اعتماد برای سرمایه‌گذاران است؛ فضایی که قانون اساسی از ابتدا بنیان آن را گذاشته و امروز باید در میدان عمل متجلی شود.

نقش و اهمیت «سرمایه‌گذاری» در رشد اقتصادی

علیرضا غفوری فرد- دبیر فدراسیون صادرات انرژی و صنایع وابسته

رهبر معظم انقلاب اسلامی، سال یک هزار و چهارصد و چهار را «سرمایه‌گذاری برای تولید» نام‌گذاری کرده‌اند. براساس یک تعریف علمی، سرمایه‌گذاری به فرآیند جذب و به‌کارگیری پول یا سایر منابع مولد موجود در زمان حال، به امید و انتظار کسب منافع در آینده گفته می‌شود. به عبارت دیگر، سرمایه‌گذاری به هر نوع هزینه‌ای اطلاق می‌شود که با انتظار منافع در آینده انجام شود. برای ما ایرانیان که همواره به پس‌انداز توجه داشته‌ایم، تفاوت پس‌انداز و سرمایه‌گذاری نیز جالب است؛ پس‌انداز حاصل کاستن از مصرف است، حال آنکه سرمایه‌گذاری برای افزایش درآمد در آینده است.

اگر بخواهیم متوجه نقش سرمایه‌گذاری در تولید شویم، خوب است نخست تعریف رشد اقتصادی را بدانیم. رشد اقتصادی به میزان افزایش تولید ناخالص داخلی کشور (GDP) در یک بازه معین (مثلاً یک سال) گفته می‌شود. به بیان دیگر، رشد اقتصادی توانایی اقتصاد یک کشور برای تولید بیشتر و بیشتر کالاها و خدمات مورد نیاز مصرف‌کنندگان است. رشد اقتصادی یکی از شاخص‌های کلیدی اقتصاد کلان به شمار می‌رود، چرا که ارتباط تنگاتنگی با کیفیت زندگی مردم دارد؛ ارتقای کیفیت زندگی مردم الزاماً به ارتقای تولید کالا و خدمات نیازمند است. شاید به همین دلیل باشد که رهبر معظم انقلاب نیز راه‌حل قطعی غلبه بر مشکلات اقتصادی و جبران عقب‌ماندگی‌ها را در رشد مستمر اقتصادی دانسته‌اند و «پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت با نرخ رشد اقتصادی متوسط ۸ درصد در طول برنامه» را به‌عنوان هدف کلی و اولویت اصلی برنامه هفتم در بند نخست سیاست‌های کلی این برنامه تعیین و ابلاغ کرده‌اند.

سرمایه‌گذاری نقشه حیاتی در تهییج و برانگیختگی رشد اقتصادی در یک کشور، منطقه یا یک بخش اقتصادی ایفا می‌کند و سراز کار مهمی است که امکان جذب منابع مالی برای توسعه بخش‌های مختلف اقتصادی را فراهم می‌سازد. سرمایه‌گذاری به معرفی فناوری‌های جدید کمک می‌کند و از این طریق می‌تواند موجب افزایش بهره‌وری و رقابت‌پذیری کسب‌وکارها شود. سرمایه‌گذاری همچنین موجب ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و افزایش کیفیت زندگی می‌شود.

با آگاهی از نقش و اهمیت سرمایه‌گذاری در رشد اقتصادی، لازم است نگاهی به وضعیت رشد اقتصادی و سرمایه‌گذاری در کشور طی سال‌های اخیر بیندازیم. متأسفانه از ابتدای دهه ۹۰ تا کنون، رشد اقتصادی بسیار پایین و پرنوسان بوده است. علاوه بر آن، آمارها حاکی از آن است که رشد‌های اقتصادی تجربه شده در سال‌های اخیر، عموماً حاصل افزایش درآمدهای نفتی بوده و عوامل تولید نظیر نیروی کار و سرمایه یا افزایش بهره‌وری در آن مؤثر نبوده است. از سوی دیگر، نسبت سرمایه‌گذاری به تولید (یکی از شاخص‌های میزان سرمایه‌گذاری در کشور) از ۲۵ در سال ۱۳۹۰ به ۱۱ در سال ۱۴۰۲ کاهش یافته است. فقدان سرمایه‌گذاری کافی منجر به افت موجودی سرمایه و تولید در بخش‌های راهبردی اقتصاد از جمله صنایع انرژی و خودروساز شد و کاهش درآمدهای ارزی را در پی خواهد داشت. آمار که مشتتی نمونه خروار است، به‌وضوح اهمیت توجه به موضوع سرمایه‌گذاری در سپهر اقتصادی کشور را نشان می‌دهد و مبین این واقعیت است که تولید تشنه سرمایه‌گذاری است.

به هر سوی سرزمین پهناور ایران اسلامی که بنگریم و از هر روزنه‌ای که به سرمایه عظیم انسانی کشور نظاره کنیم، جز فرصت و توانمندی هیچ نخواهیم یافت. از ذخایر برداشته نفت و گاز تا دامنه وسیعی از منابع معدنی، از هشت کریدور حمل‌ونقل بین‌المللی که ایران جزء مهمی از آنها است تا همسایگی با ۱۵ کشور با جمعیتی بالغ بر نیم میلیارد نفر و مهم‌تر از همه آنها نیروی کار تحصیلکرده و کارآزموده و فرصت طلایی پنجره جمعیتی. آنچه با وجود این ظرفیت شناخته‌شده و مغفول کشور اهمیت دارد، برنامه‌ریزی دقیق برای سرمایه‌گذاری در تولید است.

به عنوان یک اقدام عملی به منظور افزایش بهره‌وری سرمایه‌گذاری با توجه به محدودیت منابع، لازم است اولویت‌گذاری دقیق‌ی با تأکید بر دو موضوع رفع ناترازی‌های گسترده و سرمایه‌گذاری در زنجیره‌های دارای ارزش افزوده بالا صورت پذیرد. درحال حاضر، ناترازی آب، برق، فرآورده‌های نفتی و گاز طبیعی اثرات نامطلوبی بر فضای کسب و کار کشور وارد کرده است که چنانچه اصلاحات ساختاری در این بخش‌ها صورت پذیرد، زمینه مناسبی برای سرمایه‌گذاری عموم مردم برای حرکت به سمت رفح ناترازی‌ها فراهم می‌شود.

همچنین سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز از بالادست تا پایین‌دست با تأکید بر زنجیره ارزش و ضریب پیچیدگی بالا می‌تواند علاوه بر ارتقای جایگاه ایران در بازار جهانی، زمینه رونق بازار پول و سرمایه کشور را فراهم سازد. بخش معدن و صنایع معدنی نیز که دارای ارزش افزوده چشمگیری می‌باشد، در ابتدای مسیر توسعه قرار دارد و فرصت‌های بی‌شماری برای سرمایه‌گذاری پیش‌روی علاقه‌مندان گشوده است. در حوزه صنایع خلاق و اقتصاد دیجیتال نیز فرصت‌های بی‌شماری در انتظار سرمایه‌گذاری قرار دارد که نیازمند تقویت سازکارهای زیست بوم نوآوری و توسعه سرمایه‌گذاری خطرپذیر است.

عزم ملی در سرمایه‌گذاری برای تولید، نیازمند بازتعریف فرآیندهای بازار پول و سرمایه برای هدایت منابع به سمت تولید است. منابع توسعه‌ای (صندوق توسعه ملی)، بازار پول (بانک‌های تجاری) و بازار سرمایه (بانک‌های سرمایه‌گذاری) باید همسو با شعار سال برای خلق ثروت به جای خلق پول، تأمین مالی زنجیره‌ای تولید به جای سفته‌بازی و پاری‌رساندن به نگاه‌های تولیدی به جای بنگاهداری گام بردارند. تحقق سرمایه‌گذاری برای تولید نیازمند چهار الزام کلیدی است: ایجاد محیط کسب‌وکار پایدار و بانبات، پیش‌بینی‌پذیر بودن فضای اقتصادی، شفافیت قوانین و مقررات و محترم شمردن حقوق مالکیت. فراهم آمدن این چهار لازمه کلیدی سرمایه‌گذاری نیازمند همکاری تنگاتنگ قوای مجریه، مقننه و قضاییه است. البته همان‌طور که رهبر معظم انقلاب در پیام نوروزی خود بیان کردند «سرمایه‌گذاری عمده‌ای از سوی مردم باید انجام بگیرد»، عرصه تولید و سرمایه‌گذاری عرصه نقش‌آفرینی مردم و بخش خصوصی است. چنانچه دستگاه‌های ذری‌ربط به وظایف ماهوی خود در سیاست‌گذاری، تنظیم‌گری و نظارت اهتمام ورزند، انتظار می‌رود بخش خصوصی نیز با درک صحیح از موقعیت کنونی، ماموریت حساس خود را به خوبی شناسایی کرده و انجام دهد.

یقیناً همکاری قوای سه گانه و بخش خصوصی با یکدیگر در تدبیر امور، عموم مردم را نیز به افیاض نقش در عرصه سرمایه‌گذاری ترغیب می‌کند و علاوه بر هدایت سرمایه‌های سرگردان و نزدیک به ۱۰هزار هزار میلیارد تومان نقدینگی به سمت تولید، گام مهمی در افزایش سرمایه اجتماعی کشور برداشته خواهد شد.

یادداشت